

Vorbereidingsopdracht

Museum Bronbeek

Opdracht 1: Tijdlijn

Maak een tijdlijn. Hieronder en op de volgende pagina kun je items van een tijdlijn vinden. Knip de groene koppen uit en zet ze in de juiste volgorde met de goede uitleg in blauw erbij.

Tijdlijnitems

1816-1830 - Herbezetting en verovering van Java

1830-1873 - Geleidelijke verovering van meer gebied

1873-1914 – Verovering van de gehele Indonesische archipel

1914-1942 – Beheersing van de gehele Indonesische archipel

1942-1962 – Het einde van de koloniale bezetting en onafhankelijkheid

Veroveringen

De koloniale staat breidt langzaam zijn macht buiten Java uit. Het KNIL vecht langdurige oorlogen uit op Sumatra (Padri-oorlogen, 1821-1838) en op Borneo met Chinezen (Kongsi-oorlog 1850-1855) en het Bandjermasinse sultanaat (1859-1863). Het KNIL begint ook meerdere militaire operaties tegen de vorsten op Bali (1846, 1848, 1849) en de staat Bone op Sulawesi (1859 en 1860).

Beheersing

In 1914 zijn de grote koloniale oorlogen voorbij en is de gehele archipel veroverd. Daarna concentreert het koloniale leger zich op het beheersen van dit grote gebied. Antikoloniaal verzet wordt steeds meer via nieuwe religieuze en politieke organisaties georganiseerd. Gewapend verzet komt minder voor. De grootste conflicten zijn de communistische opstanden op Java en Sumatra (1926-1927).

Veroveringen

Nederland keert in 1816 na vijf jaar Brits tussenbestuur terug in de Indonesische archipel. Het moet zijn macht opnieuw opbouwen in de oude VOC-gebieden. Nederland wil zijn kolonie in het begin eigenlijk niet vergroten, maar in de praktijk doet het dit wel. De Javaoorlog (1825-1830) is een bloedige strijd om de controle over Java die Nederland uiteindelijk wint.

..... ✂

Verliezen

Meteen na de Japanse bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog (1942-1945) verklaart Indonesië zich onafhankelijk. Nederland probeert zijn gezag te herstellen. Het resultaat is de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog (1945-1949). In 1949 erkent Nederland de onafhankelijkheid. Westelijk Nieuw-Guinea blijft nog tot 1962 een kolonie. Na nieuwe militaire spanningen draagt Nederland ook dit gebied aan Indonesië over.

..... ✂

Veroveringen

In deze periode komen de koloniale veroveringen in een stroomversnelling. De Atjehoorlog (1873-1914) in Noord-Sumatra en de militaire operaties tegen Lombok (1894), Bali (1906) en Bone op Sulawesi (1905) vormen de belangrijkste oorlogen. Het koloniale leger bezet alle nog onafhankelijke staten en verovert zo de gehele archipel.

..... ✂

Opdracht 2: Begrippen

Onder de tijdlijn maak je nu een nieuwe tijdlijn met de begrippen **ethische politiek**, **cultuurstelsel** en **particuliere ondernemingen**. Kies daarbij bij elke term de juiste tijd en definitie.

..... ✂

tussen 1830 en 1870

..... ✂

vanaf 1870

..... ✂

vanaf 1901

..... ✂

Ethische politiek

..... ✂

Cultuurstelsel

..... ✂

Particuliere ondernemingen

..... ✂

Systeem waarbij boeren verplicht op een vijfde van hun land producten voor de koloniale overheid moeten verbouwen. Daarnaast moeten ze vaak producten leveren aan de lokale vorst. Hierdoor blijft er weinig over voor henzelf of om de verkopen.

..... ✂

In Nederland groeit de overtuiging dat het iets terug moet doen voor de gekoloniseerde bevolking. De koloniale overheid bouwt meer ziekenhuizen en scholen en stelt meer banen open voor de lokale bevolking. Maar de investeringen en hervormingen zijn zo beperkt dat voor de meeste mensen niets verandert.

..... ✂

Invoering agrarische wet en de suikerwet. Particuliere ondernemingen mogen zich nu vestigen. Op landbouwondernemingen werken contractarbeiders (koelies) onder zware omstandigheden. Zij hebben nauwelijks rechten en kunnen worden bestraft met lijfstraffen.

..... ✂

